

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2020/21

Destinace (země, místo): Rumunsko, Eibenthal

Jméno, příjmení: Alexandr Gajdzica

ZŠ Eibenthal, povinná výuka ČJ

- 0. tř. – 4 žáci
- 2. tř. – 1 žák
- 4. tř. – 2 žáci
- 5. tř. – 2 žáci
- 7. tř. – 2 žáci

ZŠ Eibenthal, školka

- 4 žáci (3–5 let)

Oršava, fakultativní výuka ČJ

- začátečníci – 8 žáků (7–18 let)
- pokročilí – 3 žáci (10–40 let)

Ešelnice, fakultativní výuka ČJ

- pokročilí – 2 žáci (12 let)

Doučování ČJ

- 1 žák (11 let)

Volnočasové aktivity

- angličtina – 7 žáků (6–12 let)
- sporty – 8 žáků (6–12 let)
- kytara – 2 žáci (8–11 let)
- flétna – 5 žáků (6–12 let)

- klavír – 2 žáci (12 let)
- folklor – 7 žáků (6–12 let)
- první pomoc – 7 žáků (6–12 let)
- environmentální výchova – 7 žáků (6–12 let)
- filmový klub – 10 žáků (3–12 let)

Výuka

Výuka probíhala část roku ve škole, část roku v domě učitele a část roku v klubovně z důvodu uzavření škol. Volnočasové aktivity probíhaly nepřerušeně. Online výuka neprobíhala z důvodu mimoškolní prezenční výuky a špatného internetového připojení.

Žáci přípravného ročníku se převážně věnovali nácviku čtení a psaní, procvičování formulace myšlenek v českém jazyce, cvičení jemné motoriky a poslechu literatury pro děti.

Žáci všech vyšších ročníků byli na začátku roku zcela bez znalostí českého pravopisu, proto jsme se všemi začali cvičit pravopis tvrdých a měkkých hlásek a Ě. Velký důraz jsme zaměřili na hlásky H, Ch, J, Ž, I, C, K a Č, které žáci mají tendenci číst podle rumunských pravidel. Také ve čtení a psaní mají všichni žáci zásadní nedostatky. Proto jsme využívali knihy z knihovny podle aktuálního zájmu dětí, čítanky, diktáty, online cvičení na portálech www.umimcesky.cz a www.skolasnadhledem.cz, didaktické hry a pracovní listy.

Žáci druhého a čtvrtého ročníku vymysleli autorskou pohádku, kterou nyní nacvičují jako loutkové divadlo.

Spolu s učitelkou Klárou Jíchovou jsme zorganizovali pod záštitou UDSCR jazykovou soutěž, které se z Eibenthalu, Ešelnice a Oršavy zúčastnilo 21 dětí.

Volnočasové aktivity

Volnočasové aktivity probíhaly nejdříve v prostoru učitelského domu, v exteriérech, v prostorech hospody U Medvěda nebo restaurace Eibenthal. Následně jsme s pomocí rodičů uvedli do provozuschopného stavu zcela zanedbanou klubovnu, kde dále probíhala většina aktivit. Děti měly možnost vybrat si hru na jeden hudební nástroj, některé pak dostaly navíc možnost hrát na klavír. Zájem o odpolední aktivity je velký ze strany dětí i rodičů. Program je nutno mírně upravovat v souvislosti s dalšími událostmi. Například v období půstu není možné pořádat taneční hodiny. V případě špatného počasí jsme v hodinách sportu probírali také první pomoc nebo cvičili jógu, protože zatím nemáme svolení provozovat odpolední aktivity v budově školy a tělocvičně.

Velké akce

Z důvodu protipandemických opatření nebylo možné oficiálně pořádat téměř žádné velké akce.

Až po otevření hranic do Banátu přijeli členové Ligy lesní moudrosti. Ti 14. 6. pro děti zorganizovali odpolední program u klubovny a následně u táborového ohně představili rodičům své plány na léto, kdy pro děti zorganizují letní tábor u Gerniku. Akce se zúčastnili také rodiny z Ešelnice.

O týden později na Svatou Helenu dorazili čeští skauti. Jelikož šlo o pravoslavný svátek, ráno jsme tam ve dvou autech vyrazili. Skauti připravili pro děti celodenní program a večer proběhlo přátelské fotbalové utkání mezi týmy z Heleny a Gerniku.

V českých vesnicích v Rumunsku i Srbsku proběhly úklidové akce, během nichž se podařilo vysbírat přes 1000 velkých pytlů odpadu z přírody a poukázat na problém nevyhovujícího odpadového hospodářství.

Ostatní akce oficiálně probíhaly pouze formou umisťování fotek na sociální sítě a podobně.

Spolupráce

Zcela zásadními partnery pro práci učitele jsou rodiče žáků. Většina komunikace s nimi probíhala nezprostředkovaně, a právě oni jsou nejvíce ochotni pomáhat s projekty spojenými s dětmi a rozvojem komunity vůbec. V spolupráci s rodiči, kteří se začínají organizovat a postupovat jednotně, je možné komunikovat s vedením obce i vedením školy, což je významný posun. Rodiče věnovali mnoho hodin práce opravám klubovny, úklidovým akcím, asistovali při některých volnočasových aktivitách apod.

Další významnou změnu k lepšímu je spolupráce mezi českými učiteli nejen v Rumunsku, ale i na srbské straně Banátu. S Klárou Jíchovou jsme intenzivně spolupracovali zejména na soutěži z českého jazyka, která do jisté míry zastoupila jazykovou olympiádu, která nemohla proběhnout. Také jsme ale zorganizovali několik akcí, kde se děti napříč vesnicemi setkávaly a poznávaly. I se Stanislavem Havlem jsme pak několik měsíců pracovali na vzniku prvního čísla časopisu Český Banát a velké akci *Uklid'me Český Banát*.

Intenzivní oboustranná spolupráce probíhá také se členy Českého Banátu z. s. Mnohdy šlo o konzultace díky jejich rozsáhlým a komplexním znalostem problematiky, také nám ale dokázali zprostředkovat sponzorské dary a jinou materiální pomoc.

Dalšími subjekty, se kterými jsme spolupracovali, jsou časopis Duha, Liga lesní moudrosti a Skaut.

Podmínky pro výuku

V ZŠ Eibenthal mám k dispozici dostatečně velkou, dobře vybavenou učebnu s knihovnou vyhrazenou jen pro ČJ. Dále využíváme prostory klubovny, což je domek se dvěma pokoji a kuchyňkou, který jsme svépomocně dovybavili s přispěním krajanů a sponzorskými dary. Také máme k dispozici sídlo krajské organizace, prostory hospody U Medvěda a restaurace Eibenthal. V zimě jsme kvůli topení také intenzivně využívali vlastní dům.

Dopravu do školy v Eibenthale zajišťuje obecní mikrobus. Na volnočasové aktivity využívám vlastní auto.

V Ešelnici probíhala kvůli covidovým opatřením výuka v omezené míře v soukromých prostorech.

V Oršavě stejně tak. Na konci roku nám ale bylo umožněno vrátit se do třídy místní střední školy.

Podmínky pro učitele

Dům předchozího učitele byl zcela nevyhovující. Díky pomoci Tiberia Pospíšila jsem sehnal pronájem udržovaného domu v Baia Noua asi 2,5 km od školy. Doprava do destinace i v místě je možná pouze autem. Zcela dostatečné je ale osobní auto bez náhonu 4x4. Za velmi užitečně ale považuji mít 7místný vůz. Většinu věcí není problém sehnat v jednom ze tří eibenthalských obchodů. Jednou týdně je také možné nakoupit v Oršavě v některém ze supermarketů. Za velkou výhodou považuji možnost nakupovat domácí suroviny jako vejce nebo mléčné výrobky u místních.

Úspěchy a neúspěchy

Za celý rok se nepodařilo zajistit možnost vstupu mé partnerky, školní psycholožky a speciální pedagožky s učitelským minimem, do budovy školy. V této věci máme podporu dětí, rodičů, širší komunity, krajské organizace, starosty obce i některých českých i rumunských ministerských úředníků, proti je ale ředitelka školy, který jediná má tuto kompetenci. Na této věci budeme dále

pracovat, protože tím nastavujeme možnosti partnerského dialogu mezi školou, rodiči a obcí, který zatím prakticky neexistoval.

Za největší úspěch považuji navázání blízkých vztahů s většinou dětí i rodičů a dalších aktivních členů komunity. Vzájemná důvěra je zcela zásadní pro jakýkoli další postup.

Za největší školní úspěch považuji doučování žákyně 4. třídy ve čtení, kdy neuměla v září přečíst ani jednoduchá česká slova a po několika měsících četla v kostele. Tento případ považuji za naprosté pedagogické selhání.

Problémy a doporučení

Velké doporučení je nejet do destinace sám. S mou partnerkou jsme oba plně kompetentní pedagogové, oba pracujeme na maximum svých možností a stejně cítíme, že často musíme volit kompromisní řešení z kapacitních důvodů.

Pro další doporučení odkazuji na studii vypracovanou Aramem Hermanem. Má roční zkušenost shoduje s jejími závěry.

Největší a téměř jediný problém je nastíněn v předchozím bodě.